

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.

**Orgaan van de
Soc.-Dem. Partij**

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: De „Rechtsstaat“. — De verscherping der
klassetegenstellingen. — H. S. — Bij de bakkers. — Het
opportunistische als beginsel. — Aan den „Poet Laureate“
C. S. Adama van Scheltema. — In dienst der liberalen.
— Uit de Vakbeweging: Het N. V. V. — Van het Partij-
bestuur. — Gedwongen Winkelnering. — Van de Afdee-
lingen. — Ingezonden. — Rectificatie. — Advertentiën.

Van de Administratie.

Allen, die van het propagandanummer bestelden
ontvangen hunne exemplaren Maandag of Dinsdag
a.s. De oplaag is op 4000 kunnen gebracht worden.
Een paar honderd zijn nog gereserveerd voor
nabestellingen.

„De Rechtsstaat.“

Het behoeft ons niet te verwonderen, dat de reform-
misten alweer bezig zijn de resultaten, die de kranige
strijd onzer Pruisische kameraden ook voor ons Hol-
landsche arbeiders hebben kan, van te voren onmogelijk
te maken. In plaats, dat die strijd benut wordt om
hier verheldering te brengen, worden er nieuwe
wanbegrippen geïmporteerd. «Nieuw leven bloeit op
«uit de doode vrucht, die eindelijk van den tak is
«gevallen; uit den politiestaat bloeit op de Rechts-
«staat.» Zoo lezen we in *Het Volk*. Geen wonder,
dat waar men steeds naar de burgerlijke democraten
ziet, op hen steeds verwachtingen blijft bouwen, de
redactie ook het burgerlijk jargon uit den mond
valt. Inderdaad, waar het hart van vol is, daar vloeit
de mond van over. —

In Pruisen daar bloeit een «Rechtsstaat» op! —
Ja, de beteekenis van het woord «klassenstaat» is hun
reeds lang ontgaan; dat wekt bij de eerbare kleine bur-
gers op Keizersgracht 378 slechts herinneringen van
«steilheid» en «star dogmatisme»; dat is «onweten-
schappelijk» moet u weten! Arbeiders echter hebben
recht op betere voorlichting; voor hen, die levende in
onze Hollandsche «rechtsstaat», dagelijks den druk van
den klassenstaat voelen, is het voor alles noodzakelijk
tot klaarheid te komen omtrent het maatschappelijk
gebeuren. Juist in de laatste jaren treedt het klasse-
karakter van den staat sterker dan ooit op den
voorgond. Nooit werd het volk op een schaal zoo
reusachtig als thans, voor het imperialisme met zijn
militairisme en marinisme, ten behoeve van een
kleine kapitalistenklasse, door invoerrechten enz. enz.
geplukt. Of we in den democratischen «rechtsstaat»
Frankrijk of in den politiestaat Duitschland leven,
men vilt ons arbeiders even zachtzinnig overal onder
het kapitalisme, en dat wordt hoe langer hoe meer;
in *elk* land zijn er voor ons slechts lage loonen,
slecht voedsel, slecht onderwijs en klassejustitie te
krijgen. Overal, ook in de meest «democratische»
landen, hebben de kapitalisten bij economische ge-
schillen leger, justitie en politie, tegenover ons, te
hunner beschikking. En de werkelijkheid leert ons,
dat bij de toenemende macht van het proletariaat
dit alles niet langzaam beter wordt, integendeel.
Alles wat de ontwikkeling, de bewustwording van
het proletariaat bevorderen kan, beproeft de klassen-
staat in het tegendeel te doen verkeerden. Zoo wordt
getracht met schijnvormingen verdeeldheid onder
de arbeiders te brengen, wordt de bestaande arbeids-
wetgeving op eene belachelijke wijze uitgevoerd, of
wordt ze zóó ingericht dat niet de arbeiders maar
de patroons er sterker door worden (het arbeids-

contract!). Alleen als de arbeidersklasse gesloten en
bewust kracht vertoont, zopals nu in Pruisen, ja dan
kan het gebeuren, dat de bourgeoisie een stukje
macht moet laten glippen. Dat zij er echter terstond
op bedacht is, met alle mögelijke middelen het ver-
lies later weer terug te winnen, dat leert ons de
geschiedenis van den proletarischen klassenstrijd.

Sterke strijdorganisaties en een klaar bewustzijn
omtrent het wezen van den klassenstaat heeft het
proletariaat noodig om het behaalde voordeel te be-
houden.

Friedrich Engels zeide het zoo goed in 1891 in
'n voorrede tot «de Burgerkrijg in Frankrijk»:

«In werkelijkheid is echter de Staat niets dan een
«onderdrukkingsmachine van de eene klasse door een
«andere, en wel in de democratische republiek niet
«minder dan in de monarchie; en in het beste geval
«een kwaad, dat het in den strijd om de klasse-
«heerschappij overwinnende proletariaat als erfenis
«meekrijgt, maar welks slechte zijden het, net zoo
«goed als de Kommune dit gedaan heeft, zal moeten
«vernien, totdat een nieuw in vrije maatschappe-
«lijke toestanden opgegroeid geslacht in staat zal
«zijn den geheelen staatsrommel van zich af te
«schudden.»

De reformisten echter, die nu eenmaal de wel-
willende medewerking van den «rechtsstaat» voor
hunne ingroeiplannen noodig hebben, zien in den
staat niet vooral het klassen-karakter, niet het wapen
van de bourgeoisie; maar het gebied waar zich
hunne ideologische begrippen als sociale rechtvaar-
digheid, vooruitgang, vrijheid (het beruchte Ferrer-
adres), ontwikkeling enz. verwerkelijken zullen. Met
hunne burgerlijke tirades over den «rechtsstaat»
helpen zij, hetzij dan onbewust, de bourgeoisie een
handje om het bewustzijn van de arbeidersklasse
weer te verdoezelen en dus... om de behaalde
voordeelen voor het proletariaat weer te niet te doen.
Wij gaan dus niet te ver als wij het reformisme
niet minder dan het anarchisme, een gevaar voor
den strijd der arbeidersklasse noemen. Integendeel
het is plicht van iederen bewusten arbeider beiden
even sterk te bestrijden. Daardoor verwaarloost hij
niet een strijd tegen de bourgeoisie, daardoor be-
drinkt hij zich niet aan groote woorden, integendeel,
zoo helpt hij mede het mogelijk maken, dat het
proletariaat den onverzoenlijken klassenstrijd gaat
strijden. Want enkel in dit teken zullen wij over-
winnen. C. S.

De verscherping der klassentegen- stellingen.

Wanneer wij de Revisionisten moeten gelooven, dan
zouden wij zoo langzamerhand uit het kapitalisme in
het socialisme «ingroeien». De socialistische arbeiders-
beweging is bezig het kapitalisme «uit te hollen».

De meeste Revisionisten houden er geen theorie op
na. Zij leven van den dag op den dag, zij volgen de
toevallige wendingen der politiek, een vaste lijn hebben
zij niet. Hebben zij tegen de bourgeoisie wapens noodig,
dan zijn de brokken van het Marxisme, dat zij juist in
stukken hebben geslagen, nog goed genoeg.

Maar de weinige Revisionisten die zich een eigen
theorie probeeren te vinden, stellen ons de ontwikkeling
naar het Socialisme als een ingroeien in het Socialisme,
een uithollen van het Kapitalisme voor.

De vakbeweging, de politieke actie, de coöperatie zijn
de werktuigen waarmee wij het kapitalisme uithollen.

Den eenen dag een kleine loonsverhoging, de volgende
maand een verkorting van arbeidstijd, in het naaste jaar
een stuk arbeidswetgeving, alles doorspekt met bijdragen
van de dividenden der coöperatie, — dit, jaar in jaar
uit herhaald, telkens krachtiger, telkens meer, zoo stijgt
de arbeidersklasse naar de macht.

Het kapitalisme wordt zoo voorgesteld als een groote
kaas. De arbeiders zijn de muizen. Zij hebben zich een
gang gegraven diep de kaas in en wonen in zijn middel-
punt. Neen zij zijn van oudsher zelf het centrum, en
van daar uit zijn zij nu bezig de macht van het kapitaal
uit te hollen. Met hun scherpe tanden vermeesteren zij
er al meer en meer van, hun buikjes worden dikker, hun
oogen helderder, hun geest sterker, zij eten de kaas ge-
organiseerd, zij zijn niet meer de arme magere veld-
muizen, de kale rotten van weleer, — het zal niet lang
meer duren of zij hebben het beste van de kaas in hun
macht, alleen de korst is voor de kapitalisten over. Dan
is de dag van het socialisme daar, het kapitaal is uit-
gehoid.

Hoe verlokkelijk is die »weg naar de macht«, nietwaar?
Hoe zacht en verlokkelijk lijkt het. Wie zou niet gaarne
meedoen aan zulk een »ontwikkeling«? Wie is er zulk
een wreedaard en onmenschen dat hij dezen »geleidelijken«
weg, de weg van den »kleinen arbeid« niet dadelijk, als
hij de keus had, zou kiezen boven den zwaren Marxis-
tischen gang, den moeilijken steilen, »revolutionairen«?
Den weg van zware offers, nederlaag en bangen strijd,
den weg van algemeene staking en, misschien, van ge-
wapend verzet, den weg van, waarschijnlijk, zoo dikwijls
nog bloed en tranen.

Was het werkelijk mogelijk, zoo langzaam aan zich in het
kapitalisme zoo »in te vreten«, het »uit te hollen«, er
zouden niet veel Marxisten zijn; alleen razende fana-
tiekiers, houten dogmatiekiers, krankzinnige Marx-vereerders
zouden nog bij de theorie van den ouden meester zweren.

Maar helaas: er is een groote, groote kink in den
kabel van die redeneering. Er is een reuzenfout in, zóó
groot, dat wie haar eenmaal zag, nooit meer in de rede-
neering gelooven kan. Die fout is deze:

Het is wel waar, dat, heel, heel langzaam (wij zullen
nog nader zien hoe langzaam), een deel der arbeiders-
klasse (wij zullen nog zien welk een klein deel) in som-
mige dingen wat sterker en steviger wordt, sommigen
van hen krijgen inderdaad wat meer te pakken, en daar-
door wordt het deel van het heele arbeiders-volk wel wat
groter — maar... in denzelfden tijd dat heel, heel
heel langzaam een deel der arbeiders wat meer krijgt,
groeit het deel der kapitalisten veel, veel harder.

De voornaamste oorzaak daarvan is de techniek. Deze
gaat zoo hard vooruit, dat zij hoe langer hoe minder tijd
noodig heeft om de koopwaren die de arbeiders koopen,
te maken.

De machines draaien zoo gauw, dat de kleedingstukken
en het voedsel, het huisraad en de brandstof der arbeiders,
kortom alles wat zij krijgen van de producten die
zij zelf maken, — dat dit al heel gauw klaar is.

Zoodra de arbeiders der kapitalistische wereld hebben
afgeproduceerd de broeken en hemden, de steenkool en
de turven, de stoelen en tafels die de arbeiders krijgen,
zoodra dat klaar is, is al de tijd die er verder van den
dag overschiet, voor den kapitalist. Hoe gauwer dus de
machines draaien, des te eerder is het product voor de
arbeiders klaar en des te meer blijft er voor den kapita-
list, voor zijn verbruik en zijn winst, over.

En nu gaat de ontwikkeling der techniek in de laatste
jaren zoo snel, dat de hoeveelheid die de kapitalisten
ieder jaar voor zich van het totale produkt kunnen
nemen, veel sneller groeit dan wat de arbeiders krijgen.

De vakvereening moge nog zoo flink zijn, de poli-
tieke actie nog zoo op elk klein voordeeltje uit en zoo
voorspoedig als de stoutste revisionist maar droomen
kan, de corporatie moge nog zooveel dividend maken —
dit alles is een slakkengang vergeleken bij den draf der
techniek.

De kleine winst der vakvereniging, de schamele langzame arbeidswetgeving, de centen der coöperatie, zij zijn zandhoopjes vergeleken bij de bergen van winst die het kapitaal condenseert (verdicht) in de handen der bezitters.

Dat is de kink in de revisionistische kabel. Hun redenering stelt het voor alsof de kapitalistische kaas onbeweeglijk was, aldoor even groot bleef, en alleen van binnen werd uitgeveten. Maar dit is niet zoo. Zij is niet onbeweeglijk; terwijl zij van binnen misschien langzaam afneemt en hol wordt, groeit zij van buiten ontzaglijk aan. Zij is geen kaas maar een luchtballon, die voortdurend van binnen uit gevuld wordt en zwelt. De arbeiders die van binnen aan haar knagen, moeten in de fabriek steeds sneller, met beter machines werken, en terwijl zij met hun strijd iets wegnemen, vergrooten zij door hun werk de macht der kapitalisten ontzaglijk.

Omdat dus de kapitaal-macht der bezitters door de techniek steeds sneller toeneemt dan afneemt door den strijd der arbeiders, is er totaal geen sprake van, dat wij langs dezen evolutionairen (ontwikkelings-) weg langzaam aan het kapitalisme uithollen kunnen.

Omdat de arbeiders zelf, als loonarbeiders, het kapitaal sneller vergrooten dan zij het als strijders verminderen, is er totaal geen uitzicht, dat zij door langzaam knagen alleen de productiemiddelen en producten in hun bezit kunnen krijgen.

Daarvoor zal nog een andere actie noodig zijn.

En welke is die?

Zij kan, voor wie dezen groei van het kapitaal begrijpt, geen andere zijn dan die der onteigening door geweld, door overmacht.

Maar dan zijn wij ook weer bij het Marxisme terecht gekomen.

H. G.

H. S.

Den revisionisten en opportunisten is alles geoorloofd, den Marxisten niets.

Dit is de schoone dubbele moraal die sinds Utrecht in de (S.D.)A.P. gangbaar is.

Al sinds jaren mocht men in die partij in strijd handelen met het program, met de partij-resoluties, met de usances ten slotte, die in de internationale sociaaldemocratie min of meer gangbaar waren, geen haan kraaide er naar, wanneer men maar anti-dogmatisch was en Troelstra vereerde.

Al sinds jaren ook was het een bekend feit in de S.D.A.P., dat een man, die een van de hoogste vertrouwensposten in die partij bekleedde, de bekende H. S. te R., met dezen vertrouwenspost, het lidmaatschap van het P.B. en met andere vertrouwensfuncties, de medewerking en het redacteurschap aan en van organen verenigbaar achtte, waarvan men minstens genomen moest zeggen, dat ze niet bepaald vriendschappelijk stonden tegenover de arbeidersbeweging.

De heer H. S., partij-bestuurder der S.D.A.P., lid van den Rotterd. Gemeenteraad, candidaat voor de Tweede Kamer, leider der Rotterd. arbeidersbeweging, was en is redacteur van een »neutraal« Rotterdamsch arbeidersblad, medewerker aan vrijzinnig-democratische organen als de *Vragen van den Dag*, het *Sociaal-Weekblad*, van een ordinaar financieel orgaan als de *Controleur* enz.

Al die dingen waren al jaren bekend, maar niemand viel er — van reformistische zijde althans — den heer H. S. om lastig. H. S. verdedigde Troelstra en zoo kon men wat door de vingers zien.

Langzamerhand heeft H. S., stouter geworden door deze ongebreidelde, zijn werkingskring uitgebreid. De regels schijnen in ons landje niet meer zoo grif van de hand te gaan. Doch H. S. wist raad en zooals een jongmensch uit de bourgeoisie, dat hier niet deugen wilde, in vroeger dagen naar Indië gezonden werd en daar nog goed genoeg bleek om 't ver te brengen, zoo deed H. S. En zoo vinden wij hem nu dan als, blijkbaar vast, medewerker aan een bekend kapitalistisch orgaan in Indië, het *Soerabaiasch Handelsblad*, een soort van Indisch »Handelsblad«. Daar schrijft nu H. S. hoofd-artikelen. En welke!

De goede Sinjo's en Indo's zijn blijkbaar nog niet verward, waar 's mans oppervlakkigheden en stomheden hun als hoofdvoedsel worden voorgezet.

Hooren wij voor de curiositeit eenige wijsheden van dezen »sociaal-democratischen« pennevoerder. Hij heeft 't in het nummer van 1 Maart '10 over »Middenstands-beweging«.

Een paar citaatjes zullen wel voldoende zijn.

Naast de arbeidersbeweging heeft men een middenstands-beweging, zoo begint onze vriend, die »van minder overwegenden invloed is op het economische en politieke leven«, maar evenwel een factor, waar men rekening mee moet houden.

Volgt een uiteenzetting wat men onder middenstand »wenscht« te verstaan! H. S. dan »wenscht« er onder te verstaan den handeldrijvende en industrieelen middenstand, want de kleine renteniers en klein-kapitalisten, die er ook toe kunnen gerekend worden, »bewegen zich niet als zoodanig«. Helder, niet waar?

In theorie is 't nu licht te zeggen, wat men onder den (handeldrijvende en industrieelen) middenstand heeft te verstaan.

Volgt een uiteenzetting van de »klassenscheiding« in de maatschappij. Ja, heel ernstig. Er zijn arbeiders en kapitalisten:

De kapitalisten zijn zij, die kapitaal bezitten, dat zij, hetzij rechtstreeks of middellijk, beleggen in ondernemingen of bedrijven — men belegt ook kapitaal in grond, maar dit is eveneens

een onderneming — en die leven van de winst der onderneming, welke gevormd wordt door de meerwaarde van hetgeen als arbeidsloon is uitgekeerd — want de waarde van elk artikel wordt bepaald door de som, daarvoor aan arbeidsloon betaald plus hetgeen de besitter der arbeidsmiddelen (kapitalist) voor zich van den verbruiker meer eischt dan hij aan de arbeiders heeft betaald — en welke winst hun (kapitalisten) wordt uitgekeerd in den vorm van rente of dividend.

Deze partijbestuurder der (S.D.)A.P. is, zooals men ziet, op de hoogte! De waarde van een artikel wordt, volgens hem, bepaald door het loon plus wat de bezitter der arbeidsmiddelen voor zich van den verbruiker meer gelieft te eischen! Inderdaad: waartoe heeft b.v. die onnoozele Marx dikke deelen volgeschreven over het kapitalisme, waar de zaak zoo eenvoudig in elkaar zit? De Indianen in Soerabaja zullen ongetwijfeld wel in hun nopjes zijn over dien eenvoud.

Tusschen de klassen van de arbeiders en der kapitalisten nu bevindt zich, gaat H. S. voort, de breede schare dergenen, die noch tot de eene noch tot de »andere kan gerekend worden.« Het zijn de winkeliers, kleine kooplieden, kleine patroons, handelsagenten en klein-industrieelen.

Wel is hetgeen zij in hun onderneming of bedrijf hebben gestoken — voor zoover zij niet met kapitaal van anderen werken, wat ook veelvuldig voorkomt — als hun kapitaal te beschouwen, maar dit kan slechts door hun eigen arbeid — hetzij dan door dezen alleen of met behulp van loonarbeiders — rentegevend zijn.

Als nu de Indiërs deze »definitie« gaan vergelijken met de vorige en het hoofd draait hun dan nog niet om — men lette op dat kapitaal dat door eigen arbeid rentegevend wordt — dan zijn zij lieden van stavast!

Deze theoretische definitie stuit volgens H. S. op allerlei moeilijkheden in de praktijk. Zoo zal b.v. een man, die f 100.000 bezit in veler oogen al een flinke kapitalist zijn, maar vergeleken bij de bezitters van ondernemingen, waar men de arbeiders bij honderden en soms bij duizenden telt en waar jaarlijks voor vele miljoenen wordt omgezet, »komt hij niet in aanmerking«.

Echter blijft H. S. aan de »theorie« vasthouden;

»die tot den middenstand rekent allen, die als zelfstandige leiders optreden van hun bedrijf, waarin zij zelf moeten meewerken om hun daarin gestoken kapitaal rentegevend te maken.«

Volgens deze »theorie« was dus b.v. van Marken of 'n Stork of welke andere fabrikant ook een middenstander.

***

Het zou te veel ruimte vergen van ons kostbare blaadje om op die manier voort te gaan.

Het voorafgaande is zeker wel voldoende. Er volgen nog eenige kolommen, waarvan men niet weet of men de domheid of de onnoozelheid of de driestheid, die er uit spreekt, meer moet bewonderen.

Maar is het niet zeer tekenend voor een partij, dat zij zulke »geschoolde« leiders bezit, »leiders«, die het a. b. c. van het socialisme nog uit een boekje van 10 cent behoorden te leeren? En kan men versted staan over de rotheid van een »beweging« die onder zulke »leiding« staat?

v. R.

Bij de Bakkers.

De Bond in het Bakkersbedrijf, mede omvattende de arbeiders in het Suiker en Chocoladewerkersbedrijf wier vroegere organisatie in den Bond is opgelost, hield zijn 17e Algemeene Vergadering te Arnhem. Gedurende de jaren van zijn bestaan heeft de Bond strijd gevoerd tegen den nacht arbeid in het bedrijf der bakkers. Tegen dien grootsten misstand is de strijd nog steeds gaande. De vakvereniging der bakkers is evenals zoovele Bonden in andere bedrijven mede een product en hangt af van het karakter van de geheele arbeidersbeweging.

Er zijn weinig Bonden misschien waarin dat beter uitkomt dan juist in dezen Bond. Reorganisatie, contributieverhoging, tot het laatste is weer besloten, zullen ten langen leste de Bond brengen op »moderne«, dat is gecentraliseerde leest. In het kleinbedrijf, dat zeer talrijk is in het bakkersbedrijf, zijn de gezellen schaarsch georganiseerd en op de moderne broodfabrieken zoo goed als niet. Een strijd voor de afschaffing van nacht arbeid is onmogelijk langs den weg van vak-organisatie alleen. De wet, de Staatsmacht moet hier ten bate der arbeiders ingrijpen. Nu grijpt de Staatsmacht nooit in ten voordeele der arbeiders of er moet druk op haar worden uitgeoefend. Deze druk moet komen van de geheele arbeidersklasse.

Wij spraken van het karakter der vakvereniging dat afhangt van het algemeen karakter der arbeidersbeweging. Zoo las men en sprak men in den Bond van bakkers dat »afschaffing van nacht arbeid was geen klassenstrijd.« De leden der S.D.A.P. met de leiding van den Bond belast, namen het voor-ontwerp van den demagoog Talma betrekkelijk de afschaffing van nacht arbeid met een honderdurige arbeidsweek in de eerste plaats voor goede munt op en slikten het met huid en haar. En dat terwijl de Bond een zes-en-zestigurige arbeidsweek eischt! Dat Talma als vuil regeeringsinstrument de arbeiders bij den neus nam en niet van plan was zelfs iets te doen bleek op deze wijze niet. Evenmin dat de honderdurige arbeidsweek slechts diende om het kleinbedrijf te sparen. Een arbeidsweek van zestig uren zou menig kleinbedrijf uitschakelen, tot geluk der arbeiders. De groote fabrieken zijn voor invoering van het ploegenstelsel en verzetten zich met alle macht tegen de invoering van (of de manoeuvres van Talma vóór) zijn afschaffing per voor-ontwerp. De zaak is nog in het hetzelfde stadium waarin ze voor twee jaar was. De verwikkelingen van den klassenstrijd in hun eigen bedrijf begrepen deze »leiders« niet. Als ooit is getoond hoe demoraliseerend het aan het socia-

lisme vijandige revisionisme, meest belichaamd in de S.D.A.P. werkt en doorwerkt op de vakverenigingen, dan hier. Achterna loopen van Talma, reclame voor hem maken was aan de orde van den dag. *De Tribune* wees er reeds indertijd op, en... werd uitgescholden! Dat afschaffing van nacht arbeid door de Staatsmacht niet komt doordat het grootkapitaal zich verzet, geen spoor van besef. Dat het breken van dien tegenstand slechts een gevolg kan zijn van een klasseactie van het geheele proletariaat, geen »leider« die er aan dacht in dien Bond. De klacht van Den Haag dat men »den klassenstrijd niet predikt« wordt zòd duidelijk. »De andere klacht, dat men te veel vertrouwen stelt in de regering«, zeer zeker. Voeg daarbij, en wat is natuurlijker na hetgeen wij hebben uiteengezet, »het teveel steunen op de christelijke organisaties« door Den Haag mede als fout opgesomd, en het beeld van den Bond is ten voeten uit geteekend. Ten onrechte zijn deze en meer grieven afgewezen door den nieuwen functionaris en geschoven op den rug van zijn voorganger. Het hoofdbestuur heeft toch de leiding in een modernen vakbond en die staat voor de verantwoordelijkheid. Het was geen persoonlijke koers, maar een zakelijke. Het eenige waar het op uitliep was... propaganda voor »Het Volk«. En dit is juist de hard van besmetting, waaruit de bacteriën van het opportunisme doordringen in alle geledingen van de »moderne« bonden. Zalig zijn de armen van geest.

De arbeidsvoorwaarden bij arbeiders-coöperaties kwamen ook nog aan de orde. Een inleiding werd gehouden door den functionaris Goudsmit. Het lust ons thans niet daarop in te gaan. Laten wij alleen mededeelen, dat de vertegenwoordiger van den Bond van arbeiders-coöperaties het in hoofdzaak eens was met de speech van dezen voorman der vakvereniging. De vertegenwoordiger der arbeiders-coöperaties is in dezen patroon. Die eenstemmigheid geeft dus te denken.

B. L.

Het opportunisme als beginsel.

Reformisme en syndicalisme, twee loten van een zelfden stam, beide voornamelijk voortgekomen uit de zucht eener ongeschoolde nog sterk kleinburgerlijk denkende arbeidersklasse om vooral dadelijk verbetering in hun lot te krijgen, zien beide voorbij, dat ons socialistisch beginsel niet is een ding op zich zelf, losstaand van den strijd om verbeteringen, niet is een liefhebberij voor eenige »onverantwoordelijke litteraten«; maar dat ons beginsel en onze daartuit voortkomende taktiek zijn de samengevatte ondervinding van onzen strijd tegen de bourgeoisie van meer dan 100 jaren. Beide richtingen begrijpen niet, dat enkel de kennis van die ondervinding, belichaamd in ons beginsel het proletariaat voor krachtverspilling behoeden kan, dat enkel door vast te houden aan onze d.i. de sociaaldemocratische taktiek, de door ons allen zoo vurig begeerde verbeteringen het snelst komen zullen. Zonder dat beginsel, zonder de kennis van die ervaring wordt het proletariaat van de eene teleurstelling in de andere gesmeten. Evenwel de steeds voortgaande economische ontwikkeling zorgt er voor dat de arbeiders ten slotte den juisten weg moeten kiezen. De ijeren gang van het kapitalisme ranselt zelfs de van een langzaam-in-het-socialisme-groeien droomende reformisten in de nuchtere werkelijkheid terug, terwijl ook de aan vakbeweging-overschatting leidende syndicalisten onzacht in de werkelijkheid zullen worden teruggeroepen.

Dat zij daarbij rare sprongen zullen maken, wie zou zich daarover verwonderen? Nemen wij b.v. *De Arbeid* van 16 dezer. Terwijl vroeger tegen bezoldigde bestuurders, weerstandkassen, centrale acties, enz. in woord en geschrift op de meest krasse wijze werd te keer gegaan, is men thans na al die verspilde energie door de bittere ervaring genoodzaakt te erkennen, dat:

»Ze zijn niet goed en niet kwaad op zich zelf; als ze noodig zijn, zijn ze goed juist omdat ze noodig zijn; als ze niet noodig zijn, zijn ze een kwaad, juist omdat ze niet noodig zijn.«

Dat is me eerst pas een ontdekking; alsof de sociaal democraten u dit niet reeds lang, door hun ondervinding geleid, hadden voorgehouden! *De Arbeid* knoopt aan deze »ontdekking« een beschouwing vast, waarbij het meest platte opportunisme als hoogste wijsheid aan de arbeiders wordt verkondigd.

Het N.A.S., blijkbaar zich als een wereldje apart beschouwend, zal het nu eens, alsof er nog nooit een arbeidersbeweging geweest is, met alle soorten van tactiek probeeren. Deugt de eene niet, vooruit maar jongens, dan zullen we het maar weer eens over een anderen boeg gooien!

Dat zal het N.A.S. ook betrachten voor z'n politieke acties »Het zal die acties zelf voeren met eigen middelen, volgens eigen methode, zooals die door de leden wordt vastgesteld. Elke »inmenging van een politieke partij om min of meer den toon aan te geven, zal met de grootst mogelijke beslistheid worden afge-»wezen. Mocht de ervaring leeren, dat de eigen kracht ontoe-reikend is, dan zal niemand zich tegen het bewandelen van »andere wegen verzetten.«

Het is inderdaad schitterend van eenvoudigheid; lukt het een je niet dan draai je maar weer om! Allicht lezen we dan in *De Arbeid*:

»Arbeidersvertegenwoordigers in parlement en gemeenteraad, dus parlementaire actie, ze is niet goed en niet kwaad op zich zelf enz. enz.«

We willen echter hopen, dat tegen dien tijd de arbeiders van het N.A.S. zich heelemaal niet meer »tegen het bewandelen van andere wegen zullen verzetten.« De bij het N.V.V. aangesloten Bonden zijn daar om hen op te nemen.

C. S.

Aan den „Poet Laureate” C. S. Adama van Scheltema.

„En 'k draag de slippers
Als page van zijn Majesteit”.¹⁾
Toen 't laatst gedicht U kon ontglippen,
Werd 't dichterwoord tot werkelijkheid.
Een page werdt gij — hoovlingdichter,
Kniebuigend in de vorstenzaal.
Uw eenmaal heerlijk speeltuig ligt er
Gebroken door uw vleierstaal.

Toch is de Muze: wraakgodinne.
Niet ongestraft liet zij dien smaad!
Zij heeft verbijsterd uwe zinnen
En aan U zelf wrook zij het kwaad.
Zij goot in 't vers van vleien, loven,
Satire, die verscholen ligt,
En met uw eigen laffe strophen
Schreef zij een hoon op uw gedicht.

* * *

Zoo torenhoog hadt gij uw held verheven.
De schalksche Muze roept in 't vleier roezemoes:
„Er was in sommig oor een woord gebleven
„Uit d'eersten plompverloren strijd van Goes”.
Waarom hebt gij ook niet 't Utrechtsch congres bezongen,
Wijl gij op alle daan van uwen heros weet?
Toch heeft de Zanggodin deez' regel U ontwongen:
„Utrecht — is daar uw mooiste tijd geweest!”

Van Deventer dorst gij met een „Goddank!” gewagen.
Uw Muze stemd' uw harp veeleer tot klaaggeluid:
„D' diepste wonden heeft het zelf geslagen,
Misleid dreef het zijn beste zonen uit!”
En waar g' U in het heden woudt vermeien,
Daar dwong z' uit uwe pen, wijl zij U honen wou:
„Vooruit in vaste en eensgezinde (!) rijen,
„Zijn leuze (!) en leiders en zijn roeping (!) trouw.”

Maar tot het socialisme snood verlaten
Schreit zij het bitt're leed, dat schrijvend in haar wroet:
„Leeuwarden dreef U uit haar stille straten,
Waar i'd're steen U brandde onder den voet.”

* * *

Als jongling dichtet gij met jeugdig, schuchter „blozen”.
Toen gij U zelve wist, als „strijder nog een kind”:
„Maar in mijn hart daar bloeien roode rozen
Die sterven in geen storm noch avondwind”.
De roode dichterroos is niet door storm ontbladerd,
Geen woeste wervelwind joeg hare blaadjes heen.
De dichter, waar is hij? — Een page is genaderd
En trekt haar kelk en kroon misdadiglijk uiteen!

POETA NON LAUREATUS.

1) Uit Adama van Scheltema's: „Een Weg van Verzen.” 1900.

In dienst der liberalen.

In het *Volksweekblad* van 21 April jl., zoogenaamd Sociaal-Democratisch Orgaan voor Groningen en Drente, met een ons onbekend redakteur, maar met de Kamerleden Schaper en Ter Laan als vaste medewerkers, lezen we een artikeltje over de „*Statuering* distrikt Appingedam,” dat te knus is, om het niet in zijn geheel weer te geven.

Men schrijft ons: Zondagmiddag had hier in 't hotel „Perdok” eene vergadering plaats van afgevaardigden der verschillende werkdienver. en afd. S. D. A. P. ter bespreking van kandidaten voor de Prov. Staten. Ook de vrijzinnige Centrale Kiesvereniging „Fivelingo” had twee afgevaardigde gezonden.

De voorzitter van „Harmonie”, de heer Nanning, opende de verg. met een toespraak, waarin hij de oprichting van het verkiezingscomité in 1907 herdacht en besprak de wenselijkheid van samenwerking van alle vrijzinnige en democratische elementen in het district Appingedam. De heer Kater, afgevaardigde van „Fivelingo”, opende de algemeene beschouwing over den toestand in het district, en de moeilijkheid voor „Fivelingo” om een harer voorloopig gestelde kandidaten, n.l. de vier atredende heeren, te laten vallen. Van onze zijde en van een paar der werkl. vereen. werd er opgevoerd dat de aftr. heeren nu juist geen Volksmannen konden worden genoemd, reden, waarom het gewensch zou zijn, dat „Fivelingo”, als er samenwerking zou komen, een paar door de arbeiders te stellen kandidaten moesten overnemen, daar anders samenwerking onmogelijk zou zijn.

Vooraf werd „Fivelingo” er op gewezen dat als samenwerking mislukt, en er evenals in 1907 een paar anti-revolutionairen worden gekozen, dit hare schuld zou zijn. Een bepaalde uitspraak werd er echter niet verkregen.

Na heel wat discussie werden er voorloopige kandidaten gesteld en besproken. Er werden 7 kandidaten opgegeven, n.l. de heeren H. H. de Haan, J. B. Westerdijk, L. Coolman en Mr. F. Jansen (allen atredend liberaal), voorts L. H. Mansholt, Westpolder, H. Kullman, Farmsum, beiden S. D. A. P. en de heer Hoving, Eenum (volkspartij).

Het bestuur van „Harmonie” zal tot de volgende vergadering die gehouden zal worden op Zondag 8 Mei, de leiding behouden. Op deze verg. worden de uitgebrachte stemmings in de respectievelijke leden-verg. gehouden ingeleverd, waarna als het mogelijk blijkt een permanent verkiezings-comité zal worden benoemd en een 4 tal kandidaten geproclameerd. Aanwezig waren 15 vereenigingen, waaronder de 3 afd. S. D. A. P. Allen traden tot de voorloopige overeenkomst toe, behalve „Zelf Help” te Loppersum, dat vasthield aan de aftr. leden, zeker onder het motto: „Wat de heeren wijzen zullen de gekken prijzen.” Waarlijk, wij hadden in „Zelf Help” wat meer democratie verwacht. Er heerschte in deze verg. een opgewekten geest, er werd over 't geheel zakelijk gediscussieerd.

We namen ons de vrijheid in het bovenstaande het een en ander door vette letter onder de aandacht van

de arbeiders te brengen. Men ziet, terwijl de liberalen nog zooveel mogelijk door het handhaven van eigen kandidaten het beetje arbeiders-gevoel, dat in die samenwerkende volkspartijen der S. D. A. P. eens mocht leven, trachten te fnuiken, smeecken de heeren van de S. D. A. P. om samenwerking. Samenwerking tegen het Kapitaal? Welneen, tegen de anti-revolutionairen! Hoe zou men ook met een liberaal tegen het kapitaal kunnen werken, het zijn immers twee kanten van dezelfde zaak.

Harmonie heeft hier de leiding! Inderdaad, een welgekozen naam voor de eensgezindheid van liberale burgers en van den klassenstrijd verradende S. D. A. P.ers in het Schapersche distrikt Appingedam.

Merkwaardig ook, dat er zoo zakelijk gediscussieerd kon worden en er zoo'n opgewekte geest heerschte. Als de heeren van de S. D. A. P. over het Socialisme moeten discussieeren is hun zakelijkheid en opgewektheid heen. Maar met de liberalen tegen de klerikalen, is de S. D. A. P. één lichaam en één geest.

Brutaal is het evenwel dat de schrijver van het stukje de liberalen om hun standhouden het «Wat meer democratiel» durft toeroepen, terwijl elk arbeider hem en zijn knusjes konkelende kornuiten het «Wat meer Socialisme!» zou moeten toevoegen, als men niet wist dat men met dit artikel bij de S. D. A. P. tevergeefs aanklopt.

In elk geval, het is een schoone aanwijzing, hoe de strijd der S. D. A. P. bij de Staten-verkiezingen in dezen weer zal worden gevoerd: In dienst der liberalen tot versterking van de door Troelstra nog onlangs weer voor de zooveelste maal dood verklaarde antithese.

En dan «verwondert» men zich nog in Groningen, dat de Soc. Dem. Partij bij de Meibetooging om een eigen spreker vraagt. Wou men dan het Socialisme geheel smoren? Het Socialisme strijdt niet enkel tegen de anti-revolutionairen en met de liberalen, maar met de arbeiders over de geheele linie tegen het Kapitaal. De S. D. P. alleen staat niet in den dienst der liberalen, maar in die van de arbeidersklasse. WP.

Uit de Vakbeweging.

Het N. V. V.

L.

Het ons toegezonden jaarverslag van het Vakverbond deelt mede, dat het ledental op 1 Januari 1910 geklommen was tot 40.628 en het verbond thans 25,3 % van alle vakvereenigingsleden omvat.

Die cijfers zijn op zichzelf waard even nader te worden bezien. In de eerste plaats om de omstandigheid dat 3/4 van de Nederlandsche georganiseerde vakarbeiders blijken niet te staan op 't moderne standpunt, althans niet aangesloten te zijn bij 't N. V. V. En in de tweede plaats uit het daaruit blijkende feit, dat nog geen 3/4 % van de Nederlandsche bevolking georganiseerd is in moderne vakbonden.

Deze cijfers worden te duidelijker als men weet, dat in Duitsland b.v. meer dan 3 % der bevolking georganiseerd is in de Centrale, dat van de gezamenlijke in vakvereenigingen georganiseerde arbeiders meer dan 3/4 georganiseerd zijn in 't vakverbond.

En 't zijn de groote vragen voor de Nederlandsche sociaal-democratie, hoe aan de zoo treurige verhoudingen in de Nederlandsche vakbeweging zoo spoedig mogelijk verandering te brengen. Deze cijfers en verhoudingen hebben eenvoudig de taktiek, die de vakcentrale te volgen heeft, te beheerschen.

't Is niet zeer waarschijnlijk, dat uit de rijen der S. D. A. P. vele stemmen zullen opgaan, die deze vraag zullen bespreken. We hebben in eene vorige serie artikelen doen zien, dat 't niet de S. D. A. P. is, die tracht de moderne vakbeweging in socialistisch spoor te houden, doch dit in tegendeel het vakverbond de S. D. A. P. in zijn geheele taktiek volkomen overheerscht. De strijd van de laatste voor de 10 uren dag, het laten vallen van den eisch voor de staatspensioneerij, zijn naast vele andere feiten daarvan zeer duidelijke voorbeelden. De S. D. A. P. volgt eenvoudig de taktiek van 't vakverbond.

Toch zal 't noodzakelijk zijn deze kwestie ernstig onder de oogen zien.

Allereerst dan dient onzerzijds te worden herinnerd, dat ons congres van 23 Mei 1909 zijn standpunt vaststelde en als zijn meening uitsprak dat elk sociaal-democraat lid behoort te zijn van een bij 't N. V. V. aangesloten vakvereeniging. De centrale, waarin naar onze meening het Nederlandsche proletariaat zich economisch heeft te organiseren, is het N. V. V.

Men zou, wanneer men zoo nu en dan de organen der vakbeweging of hare openbare bijeenkomsten volgt, daaruit niet zoo gemakkelijk die conclusie trekken. Men heeft dan maar al te dikwijls de vriendelijkheid het voor te stellen, alsof onze S. D. P., nu ja, niets anders is dan een stelletje anarchisten of vrijen en de S. D. A. P. wordt dan voorgesteld als de eenige partij van het proletariaat.

Nu is de verhouding van onze partij tot het N. V. V.

er inderdaad niet eene zoals die welke wij zoeven omschreven. Wij behouden ons, als sociaal-democraten, toegerust met beter inzicht in den strijd dan de vakbeweging op zich zelve, steeds het recht voor de taktiek der vakbeweging aan kritiek te onderwerpen, ze te toetsen aan de ervaringen van 't buitenland en diensvolgens ons standpunt vast te stellen. Ons onafhankelijk sociaal-democratisch oordeel in zaken van vaktactiek kunnen noch mogen wij prijsgeven niet alleen, doch we hebben er ook propaganda voor te maken in de vakbeweging zelve, waar wij dit kunnen.

Want 't is niet alleen de hoofzaak de vakbeweging, die de vakarbeiders organiseert. Veel eer is 't juist 't socialisme, dat ongeorganiseerden tot het klassebewustzijn wekt en in de rijen der organisatie voegt. En wanneer dit socialisme verzwakt of verslapt, wanneer 't zijn karakter inboet zoals bij de S. D. A. P., dan zal dit ongetwijfeld zijn in werking op den strijd en de groei der vakvereenigingen niet missen.

Wanneer men slechts ziet naar de wisseling in ledental, zoodat in 1909 van de aangeslotenen bij 't N. V. V. bijna 10.000 als lid moesten worden afgeschreven, dan karakteriseert dit het weinige klassebewustzijn en 't weinige inzicht in eigen strijd der Nederlandsche vakarbeiders buitenmate.

En 't staat zonder twijfel vast, dat 't strijddkarakter van de vakbeweging bijna geheel afhankelijk is van de mate van socialistisch inzicht dus van de kracht en 't wezen der Sociaal-Democratische partij.

De vierjarige periode van het N. V. V. moge „één zegetocht” zijn geweest, zoals haar orgaan zich uitdrukt, 't is dat slechts in zekeren zin. Ontegenzeggelijk is er verbetering waar te nemen, doch van „een bevredigden toestand” te spreken, is wel zeer optimistisch.

Hoe 't N. V. V. en zijn leiding zich voor stelt, dezen zegetocht voort te zetten, dat ontwikkelt het orgaan eveneens.

Er zal in hoofzaak moeten worden gerekend, behalve op de ongeorganiseerden, op hen, die tot dusverre in de Christelijke organisaties zijn ondergebracht.

Vrome verwachtingen!

Doch dat niet alleen: deze taktiek zal falen, omdat ze een volkomen onjuiste is. Niet in de eerste plaats toch richt men zijn actie op die arbeiders, bij wie het klassebewustzijn in de meest geringe mate ontwikkeld is. Veeleer tracht men juist die arbeiders in zijn rijen te voegen, waar dit klassebewustzijn reeds voorhanden is, doch alleen in verkeerde banen geleid en men tracht voornamelijk die organisaties te versterken, wier leden werkzaam zijn in de groote industrie en het grootbedrijf, omdat de strijd tusschen kapitaal en arbeid hen duidelijker is dan allerlei in kleinbedrijf of verouderde productiesystemen werkzame arbeiders.

Dat is niet alleen de taak van het N. V. V. Ook en voornamelijk de taak der sociaal-democratie is het, door verheldering van inzicht enerzijds en door opwekking tot deelname aan den klassenstrijd anderzijds de niet georganiseerden te brengen tot het N. V. V. en zijn bonden. Waar het revisionisme die taak verwaarloost zal het nu en in de toekomst onze partij zijn, die door haar propaganda dit doel zal moeten trachten te bereiken.

C.

Van het Partijbestuur.

Maandag 18 April vergaderde het P. B. De volgende besluiten werden genomen: 1e. De meening der afdelingen zal worden gehoord over het doen aanvangen van het jaarcongres op Zaterdagavond 28 Mei.

De Zondag-ochtend en-middag werd ontoereikend geacht voor de te behandelen zaken, terwijl de Zaterdag-, meer dan de Zondag-avond voor rustig werken geschikt werd geoordeeld.

2e. Er zal worden uitgegeven: a. een eenvoudig manifest ter verspreiding door de afdelingen bij de 1 Mei-viering; b. een beknopt manifest voor de 10 uren-dag-meeting op 1 Mei te Rotterdam.

Ingekomen was de uitnodigingscirculaire tot deelneming aan het Intern. Social. Congres, 27 Augustus—3 September a. s. Besloten werd dat een kort verslag over onze partij volgens de daartoe door de circulaire gestelde regelen zal worden ingezonden.

Een orde-voorstel van Mannoury, betreffende de overdracht van bevoegdheid van het Partijbestuur op het Dagelijksch Bestuur werd aangenomen.

Het congres-voorstel Bussum i/z Vakbeweging werd geamendeerd door te lezen: elken belangrijken strijd.

Voortzetting der P. B. vergadering werd vastgesteld op Maandag, 25 April.

N.B. De afdelingen worden verzocht uiterlijk 1 Mei kandidaten op te geven voor het partijbestuur, waarvan minstens 3 te Amsterdam woonachtig (art. 17 en 18 Huish. Regl. en art. 10 en 12 der Statuten).

Voor het Partijbestuur,

M. MENSING,

v. Eeghenlaan 11.

Gedwongen Winkelnering.

Onder dit opschrift lezen we in het *Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek*, uit Delft:

Eene naamloze vennootschap, opgericht door de directie eener gist- en spiritus-fabriek, oliefabriek en lijmen- en gelatinefabriek, exploiteert als zelfstandig nevenbedrijf twee kruideniers- en een manufacturenwinkel. Hoewel door de fabrieksdirectie niet de minste pressie wordt uitgeoefend, wordt het koopen door de werklieden in deze winkels toch in de hand gewerkt door de omstandigheid, dat hun op gemakkelijke wijze crediet verleend wordt. Dat verlenen van crediet aan deze werklieden levert voor de directie dezer vennootschap minder bezwaren op dan voor particuliere zaken, aangezien zij met de fabrieksdirectie in verbinding staat. Het behoort niet tot de zeldzaamheden, dat een werkman, die wegens overwerk of uit andere hoofde een zeker bedrag te goed heeft, zich bij het afrekenen de schuld, door hem in de bedoelde winkels gemaakt, ziet inhouden. Zoals voor de hand ligt, komen de werklieden er zeker toe te koopen, wanneer zij crediet hebben dan bij verplichte contante betaling. Bovendien valt er over het algemeen nog waar te nemen, dat arbeiders in dienst van een patroon, die handel drijft in een of ander artikel van dagelijksch gebruik, zich zedelijk verplicht achten bij hunnen patroon hunne inkoop te doen.

Tot zoover het Maandschrift. Alles is „model” bij de fabrikanten in Delft. Tot de gedwongen winkelnering toe. Zij buiten de arbeiders niet alleen als producenten maar nog eens als konsumenten uit. En de arbeiders... zijn „zedelijk verplicht” oftewel gehoorzame dienaars, in plaats van strijders. Dat het spoedig anders worde, ook te Delft! Wp.

Van de Afdeelingen.

Almelo. Voor een matig bezochte vergadering sprak Wijnkoop over „De groote strijd in Duitsland, zoowel de economische als de politieke”. Zijn mooie, en duidelijke rede, vond een aandachtig gehoor. We wonnen 1 lid.

We zouden de afdeelingen wel willen aanraden, om overal over Duitsland een vergadering te houden.

Amsterdam. J.I. Dinsdag hield de afd. een huish. verg. Na ruime bespreking werd het Jaarverslag goedgekeurd.

Enschede. Hier had de debat-vergadering tusschen Gorter en Leeuwenburg plaats. Terwijl onze spreker de groote principiele verschillen tusschen de twee richtingen besprak, trachtte Leeuwenburg deze te verdoezelen en praatte vooral over het ontstaan der nieuwe partij die hij natuurlijk als een misdaad van haar voorsteide. Wij komen op dit debat nog terug.

Den Haag. Zaterdagavond hield de afd. van De Zaaijer een feestelijke bijeenkomst, waar S. de Wolff sprak. De Zaaijer won 4 leden, onze partij-afd. één lid.

Haarlem. J.I. Dinsdag bracht pg. de Bruijn verslag uit. Na een openbare cursusvergadering, belegd door de Afd. Amsterdam in opdracht van het partijbestuur, met Gorter als spreker waarna een Afd. werd opgericht, had de Bruijn de verdere werkzaamheden op zich genomen. In overleg met anderen werd door hem een cursus van drie avonden, weer met Gorter, georganiseerd. Deze cursus had tot resultaat, dat zich 3 leden opgaven en 5 abonné's voor de *Tribune* werden gewonnen. Tevens werden 2 welgeslaagde collectes gehouden, een voor de stakende bouwvakarbeiders in Amsterdam en één voor de partij-propaganda. Het rapport van de Bruijn als secretaris zoowel als het verslag van zijn penningmeesterschap werden goedgekeurd. Zijn functie werd voorloopig overgedragen aan P. Klees, Tugelastraat 43.

Hengelo. In plaats van in een groote zaal sprak Wijnkoop in een kleinere over de strijd in Duitsland. Er was nog eenig debat met een S. D. A. P. er.

Utrecht. In plaats van Gorter die verhinderd was, sprak De Visser in een matig bezochte vergadering over Staatspensioen.

Zwolle. Op onze laatste Cursusvergadering sprak Gorter voor een matig maar aandachtig gehoor over de Russische revolutie. Was het publiek op onze vergaderingen, vanwege de concurrentie en de ophitsing, niet talrijk, dat ze geslaagd zijn geeft ons alle moed om ze een volgende winter nog beter van stapel te doen loopen.

Ingezonden.

Uit den Sigarenmakersbond.

AMSTERDAM, 17 April 1910.

Mijnheer de Redacteur.

Het was met niet geringe verwondering, dat ik de artikelen „De Congressen der Vakbeweging” van 9 en 16 April heb gelezen. De schrijver van deze artikelen, uw medewerker B. L., is erin geslaagd een maximum van onjuistheden in de kleinste mogelijke ruimte te debiteeren.

Hij neemt als voorbeeld, om daaraan de taktiek der moderne organisaties te demonstreeren, den Sigarenmakersbond, welke gedurende de beide Paaschdagen en den daaropvolgenden werkdag te dezer stede congresseerde.

Ik ben ervan overtuigd, M. d. R., dat gij er prijs op stelt de lezers van *De Tribune* goed in te lichten en daarom zult gij het, niet minder dan ik, van belang achten, dat het artikel van B. L., voor zoover noodig, wordt gerectificeerd.

Wat het financieel overzicht aangaat, gelden de cijfers, die in het eerste artikel voorkomen, niet voor de 2 afgelopen jaren, doch enkel voor 1909.

Dan is de steunbeweging voor den strijd tegen het arbeidscontract niet ten bate van „eigen organisatie”, doch de verzamelde gelden (f 200.— bonds- en f 593,29⁵ vrijwillige bijdragen) zijn afgedragen aan het N. V. V. om daarmede juist de niet-sigarenmakers te steunen. De Sigarenmakersbond heeft zijn *eigen* leden uit *eigen* middelen gesteund.

De Zweedsche arbeiders werden gesteund met de volgende bedragen, overgenomen uit het financieel verslag van den Bond:

Bondsbijdrage v. d. sigarenmakers . . .	f 250.—
Vrijw. bijdragen . . .	648.68 ⁵
Bondsbijdrage v. d. algem. staking . . .	250.—
Vrijw. bijdragen . . .	349.87
	f 1498.55 ⁵

Dus alweer niet, zooals B. L. meent, werd de alg. staking in Zweden met f 350.— gesteund. De bijdragen voor de sigarenmakers kwamen toch ook de stakende Zweedsche arbeiders in het algemeen ten goede. Of dat geld naar de sigarenmakers gezonden werd of naar het Zweedsche vakverbond, doet toch ten slotte aan de zaak niets af en of het geld door zgn. vrijw. bijdragen wordt bijeengebracht of door het hoofdbestuur werd gevoteerd, evenmin.

Ik constateer dus, dat de *Zweedsche arbeiders door de ruim 3000 sigarenmakers gesteund werden met circa f 1500.—* hetgeen ongeveer f 0.50 per lid uitmaakt en niet 9 cent, tot welke conclusie B. L. kwam.

Tot zoover het financieel gedeelte. Uw medewerker zegt verder o.a., dat „men (dat is de Sigarenmakersbond) geen strijd kon aanbieden tegen den fabrikantenbond”, want „het bestuur van den bond was bang voor een nederlaag en de gevolgen daarvan.”

Daaruit besluit B. L. dan „hoe in de bonden, die precies lijken op het model geknipt door het N. V. V., in een van de meest typische en beste organisaties ervan, feitelijk geen strijd gevoerd kan worden.”

Indien deze conclusie eenige beteekenis moet hebben, dan is het deze: „dat de Sigarenmakersbond geen strijd kan voeren, omdat hij geknipt is naar het model van het N. V. V.”, m. a. w. omdat de Sigarenmakersbond centralistisch is ingericht, omdat hij van zijn leden hooge contributie heft, omdat hij de „directe actie”, welke reeds zulke treurige gevolgen voor de arbeiders heeft gehad, bestrijdt, omdat hij bezonnen te werk gaat en den algemeenen economischen toestand en dien in eigen industrie in aanmerking neemt bij het aanvangen van strijd.

Ik zeg: dit zou de eenige beteekenis van die conclusie kunnen zijn. Ik meen evenwel niet te veel te zeggen, wanneer ik er aan toevoeg, dat deze conclusie eenvondig absurd is en dat uw medewerker totaal niet op de hoogte schijnt te zijn van de eigenlijke redenen, die den Sigarenmakersbond ertoe geleid hebben, den strijd niet aan te vangen met de fabrikanten.

Deze waren in hoofdzaak de volgende: *ten eerste*, en dit moet toch vooral niet uit het oog verloren worden, bracht het arbeidscontract geen enkele verslechtering.

Strijd voeren tegen verslechteringen was dus uitgesloten aangezien dit tamelijk wel gelijk zou staan met open deuren in te trappen. *Mogelijk* zou dus alleen nog kunnen wezen: *strijd voor verbetering*.

Dit ging evenwel niet, omdat *ten tweede* de economische crisis, alhoewel in zijn laatste stadium, nog steeds niet voleindigd was, en *seker allerminst in de tabaksindustrie*, welke nijverheid bij uitstek geëigend is door een economischen crisis zwaarder gedrukt te worden als vele andere industrieën.

Ten derde kwam in aanmerking, dat de patroons, wier omzet om den sub 2 genoemden reden, *geringer* was dan in normale omstandigheden, zich uitstekend voorbereid hadden op een eventueelen strijd door hun *voorraad* *nó groot* te maken, dat zij zeker voor een heelen tijd in de vraag konden voorzien.

Waar dit nu in hoofdzaak de redenen waren voor den sigarenmakersbond om zich niet in een *hopeloos* strijd te storten, *waar* *gevolgen*, zoo voor de organisatie als voor de leden individueel, niet te overzien zouden zijn geweest, waar deze organisatie evenwel steeds op haar qui vive was, kalm en bezonnen gedaan heeft, wat *elke* moderne organisatie in gelijke omstandigheden gedaan zou hebben, daar is het toch minstens zeer lichtvaardig te noemen om den centralistischen vorm, zooals die door het N. V. V. wordt voorgestaan, de schuld te geven van het uitblijven van den strijd.

Ik moet er dan ook tegen opkomen, dat de arbeiders voor zoover zij leden zijn van de S. D. P. of lezers van *De Tribune* door verkeerde voorlichting worden opgezet tegen een vakverenigingsvorm, waarvan gij zegt voorstander te zijn.

Dat H. K. Vulling niet bedankt heeft „door deze overdreven centralisatie en het niet willen voeren van actie”, is een onjuistheid, die reeds in *De Tribune* van 16 April door twee uwer partijgenooten is rechtgezet.

Met dank voor de opname teeken ik P. L.

Antwoord.

Wat de cijfers betreft put de inzender blijkbaar uit bronnen die niet toegankelijk zijn voor het publiek. In het officieel verslag van het congres in *De Sigarenmaker* komt zelfs geen enkel cijfer voor. Wij hebben geput uit het congresverslag van des inzenders partijorgaan *Het Volk*, wat blijkbaar dus rectificatie behoeft. Dat de cijfers, zooals de inzender zegt, alleen gelden voor 1909 en niet voor de twee afgelopen jaren, wij nemen daarvan acte. Wij ontleenden ze, zooals wij zeiden, aan *Het Volk*. De rectificatie had dus allereerst daaraan gezonden moeten worden.

Intusschen om tot een zuivere berekening te komen moet scheiding worden gemaakt tusschen wat de arbeiders direct uit eigen zak hebben geofferd en wat uit de bondskas is gegeven. Ook maken wij onderscheid tusschen bijdragen voor buitenlandische vakgenooten en steun voor een strijd van proletarische wereldbeteekenis als de Zweedsche algemeene werkstaking. Het is echter ons niet te doen om de offervaardigheid van de leden van den bond te verkleinen. Wij blijven ze noemen zeer lofwaardig in vergelijking met de lage loonen, hooge contributie en de geringe of het totaal gemis aan offervaardigheid in andere vakverenigingen. Wij nemen verder acte van het feit dat het steunfonds arbeidscontract niet diende voor „eigen organisatie”. Voor het overige is het stuk van den inzender geen rectificatie maar een officieuze verdediging van de leiding van den Sigarenmakersbond in zake het niet strijden tegen het arbeidscontract van den fabrikantenbond. Deze verdediging is naar het bekende model.

Wie niet meeknipt met de machthebbers van het oogenblik, in dit geval het Hoofdbestuur, is „totaal niet op de hoogte” en niet „bezonnen”. Wij houden ons echter aan de leden van den Bond die wel strijd wilden voeren. Uit het verslag van *De Sigarenmaker* citeeren wij:

„Amsterdam III. Spr. heeft voorts niet bemerkt dat door het Hoofdbestuur is aangestuurd op een collectief contract met de patroons. In de circulaire van 27 Januari 1909 ondertekend door de drie hoofdbesturen en waarin den leden wordt aangeraden het contract te teekenen, wordt o.m. gezegd dat het contract geen *nieuwe druk* oplegt. *Hiertegen moet spreker opkomen*, het H.B. wilde dat 't contract werd getekend; de agitatie is niet zoo gevoerd als wij wenschten. Ook het nieuwe contract moest geteekend worden; het H.B. had toch wel vooraf de afdeelingen kunnen raadplegen.” Daarop antwoordde Bruens, die de crisis niet aanvoerde, heel anders dan de inzender. Hij zei „... ook heeft het H.B. wel degelijk aangestuurd op een collectief contract, doch

de patroons wilden daar niets van weten. Hadden wij daarom voor strijd moeten aandringen? Geloof iemand in ernst dat er niet voor iets beters te strijden zou zijn geweest, en dat als wij gestaakt hadden wij het dan zouden hebben gewonnen? Is iemand zoo naief te meenen dat de patroons zich op een staking niet hadden voorbereid? Er waren er die miljoenen sigaren in voorraad hadden.” Daarop volgt na eenige dingen de niet onvermakelijke salto mortale „wij zijn aan het contract niet gebonden. *Elk uur van den dag kunnen wij ons er tegen verzetten, tot strijd zijn wij altijd gereed; wij behoeven niet tot zekere momenten te wachten.*” Deze tegenstrijdige verklaringen, deze *tegenspraak tusschen woord en daad* is te ernstig om hierop niet de aandacht te vestigen. Hierop antwoordde A'dam III „op een collectief contract is niet aangedrongen door het H.B., het H.B. had op strijd tegen de individueele contracten moeten aandringen, want dit heeft *wel degelijk nieuwe druk* op de arbeiders gelegd. Als ik dat moet bewijzen dan beroep ik mij al terstond op art. I, waarin staat dat de werklieden *alle* hen opgedragen werkzaamheden moeten verrichten en op art. 14 hetwelk voorschrijft dat de patroons het recht hebben een bosjesmaker ook zonder opgaaf van redenen te ontslaan; ook zijn de sorteerders door het contract in slechtere condities gekomen, wat de uitkeeringen betreft. *Het is niet juist dat er weinig oppositie tegen het contract bestond; in Amsterdam was maar een kleine meerderheid er voor.* (De cursivering en het vet drukken is van ons.) Er zijn dus tal van vakgenooten geweest die de motieven en van het H.B. en van den inzender, waarom geen strijd moest worden gevoerd, niet deelden. De spoken die de leiding toenmaals opriep, zagen ze niet. Terwijl de andere vakgenooten niet zijn gehoord. Wij persisteeren, dat op een van de meest kritische momenten men geen strijd aandorst met den fabrikantenbond.

Wij deden in ons artikel uitkomen hoe een van de beste organisatie's type N. V. V., als het tot een treffen moet komen, wijkt. Ten overvloede blijkt uit het geciteerde dat dit zelfs geschiedt tegen den wil van bijna de helft van de grootste afdeling Amsterdam en over de hoofden van de andere afdeelingen heen. Dit laatste blijven wij noemen overdreven en ondoelmatige centralisatiebegrippen. Het is typisch voor den geest, aangekweekt in dien Bond door den invloed van het N. V. V. Dit is niet op zich-zelf een uitvloei van de centralisatie, d. w. z. van de meest doelmatige inrichting van het fondsenwezen. Het is een gevolg van tendenzen, die in de vakverenigingen leven en onder den invloed van het revisionisme worden versterkt en aangekweekt. De betaalde beambten der vakvereniging moeten zijn dienaren. Indien zij veranderen in heerschers, die de massa bevelen, is dit in strijd met de opvoeding van de massa tot zelfbestuur in alle aangelegenheden, d. i. de democratie. De neiging van het revisionisme om de leiders boven de controle der massa te stellen als de neiging op politiek gebied die in de S. D. A. P. heeft geleid tot de dictatuur der Kamerfractie met al de gevolgen van dien voor de arbeiders beweging in Holland. Centralisatie is zeer goed mogelijk zonder deze praktijken. Wie dat niet inziet bewijst daarmee dat hij in de practijk slechts anarchisme en syndicalisme, of hypercentralisatie en alleen-parlementarisme mogelijk acht. Het tegengif tegen dit alles is een diep klassebewustzijn. Slechts goede en grondige kennis van theorie en practijk van het proletarische socialisme van Marx en Engels is in staat deze tendenzen in vakbeweging en politiek te vernietigen. Het is dus onjuist dat wij de schuld geven aan den centralistischen vorm. De eenzijdige overdrijving van den kant van het N. V. V. heeft schuld wanneer de hoofdbesturen van vakverenigingen de centralisatie verkeerd toepassen.

In werkelijkheid zijn de organisaties die iederen dag een pluim op den hoed wordt gestoken, (zie de jongste *Vakbeweging*, waar de levensgang van het N. V. V. een „zegetocht” heet!) weinig waard als het aankomt op een strijd van eenige beteekenis. Deze geringe strijdvaardigheid is juist oorzaak van het blijven bestaan van de „onafhankelijke” vakverenigingen, van de „directe actie” in ons land. De feitelijke zwakte der „modern” houdt de tegenstand van het anarchisme in het leven. Zoo blijven de arbeiders zwak tegen het kapitaal. Wie de vakbeweging in Holland zooals de S. D. A. P. beziet en slechts kritiekloos bewondert en naar den mond praat is niets dan een helper van het anarchisme. Ook de vakbeweging in Holland, de tegenstellingen die er in bestaan, zijn oorzakelijk verbonden. Gebrek aan en overdreven centralisatie roepen elkaar in het leven. Wie de overdreven centralisatie vleit, roept de gebrekkige in het leven. Wij ontkennen niet beslislust dat elke moderne bond in gelijke omstandigheden zoo zou moeten handelen als de Sigarenmakersbond deed inzake de individueele arbeidsovereenkomst. Wij bedoelen met den Bond hier de leiding van den Bond. Wij houden in deze zaak leiding en Bond scherp uiteen, in tegenstelling met den inzender. Indien inzenders oordeel juist was dan zouden „de modern” zich op den duur vervreemden van de massa en de arbeiders zich van hen afkeeren. Versterking van het anarchisme zou het onvermijdelijk gevolg zijn. Als er sprake is van „verkeerde voorlichting” is het wel die van den inzender, die zonder eenig voorbehoud de leiding van den Bond tracht goed te praten.

Inzake ontslagname van den beambte der Amsterdamsche afdeling handhaven wij ons oordeel. In de organisatie vertegenwoordigde Vulling een andere tendenz dan het Hoofdbestuur. Hij kwam tegen overdreven centrale actie op. Ook wilde hij meer strijd, hetgeen hem door de bonzen van het Hoofdbestuur zwaar werd aangerekend. In den vorm heeft zich de zaak anders voltrokken. Men weigerde hem hulp in de administratie terwijl Vulling tot in den nacht bezig was. Men kan ons niet wijs maken dat *men* zoo verdienstelijk beambte, met zooveel hart voor de zaak, op laat staan van zijn plaats om pietluttige redenen. Ook niet dat een ernstig man zulks doet, als de oorzaken niet dieper liggen. De weigering van hulp bij de administratie was aanleiding om, nu de maat vol was, terug te gaan. B. L.

Rectificatie.

In de *Tribune* no. 29 staat een voorstel-Vlissingen ook nog eens door een zetfout bij voorstel-Bussuth, Huish. Reglement.

Korrespondentie. Het stuk Sociale Wetgeving en een artikel over het N. A. S. moesten nog blijven liggen.

Advertentiën.

S. D. P. Afd. AMSTERDAM.
HUISHOUDLIJKE VERGADERING op Woensdag 27 April, 8¹/₂, uur in Café Centraal, N. Prinsengracht 32. Agenda: Voortzetting jaarvergadering. Meibeweging.